

# Klimatberäkning av menyer – verktyg

# Miljöplan 2017-2020

Miljöplanen syftar till att vara hälsofrämjande och bidra till en hållbar utveckling genom mål om

- låg klimatpåverkan
- låg förekomst av miljö- och hälsofarliga ämnen
- samt en hållbar resursanvändning.

Antagen av regionfullmäktige



# Målområden

- Transporter
- Energi
- Produkter och avfall
- Livsmedel
- Kemikalier
- Läkemedel
- Medicinska gaser



# Livsmedel



## Mål 2020

- Minska klimatpåverkan av verksamhetens måltidsservering.



## Uppföljning

- Klimatpåverkan **per portion** för sjukhusköken
- Klimatpåverkan per år för de **totala mängden inköpta livsmedel**



## Åtgärder

- Välja livsmedel med en lägre klimatpåverkan



# ”Lätt välja rätt” -projektet

- Klimatmodul i Måltidsplaneringsverktyg
  - Deltagare: Tre planeringsverktyg, kommuner och regioner
  - Finansierat av VGR
- Beräkna klimatpåverkan per måltid
  - RISE klimatdatabas
- Parallellt - Helhet över alla livsmedelsinköp



# Beräkning av CO<sub>2</sub>

Erika Moberg  
Carina Hammarberg

# Måltider VGR

- 9 produktionskök för sjukhusen
- Matsedeln görs centralt
- 7500 patient port/dag,
- 3000 port/dag restaurang
- ca 325 anställda



# Vårt kostdatasystem

- Affärssystem
- Ingredienser
- Recept
- Måltider
- Analyser
- Webbhandel mot kund



Matsedelsanalys (36)

Näring

Pris

Pris / Storlek

Förekomst

Förekomst detalj

Koldioxid

Urval

Vecka: 11 2017 11 2017

Period: 2017-03-13 15 2017-03-19 15

Leverantör: Måltider VGR

Matsedel: Byggmatsedel  
Dialystest Östra v 36-37  
Gem Meny DIALYS 2 ALT  
Gemensam meny  
Gemensam Restaurangmeny

Alla  
Ingen

Servering: Frukost  
Lunch  
Middag

Alla  
Ingen

Enligt procentuell fördelning

Alternativnamn: AM Husman  
AM Dagens  
Husman  
Dagens  
Barnkost  
Potatis

Alla  
Ingen

Portionsstorlek: Normal

Beräkna

CO2-Ekv / Dag CO2-Ekv / Artikel Ingredienser som saknar koldioxid Summering

| Servdatum  | Dag     | CO2-Ekv | Enhet |
|------------|---------|---------|-------|
| 2017-03-13 | Måndag  | 4,82    | kg    |
| 2017-03-14 | Tisdag  | 2,12    | kg    |
| 2017-03-15 | Onsdag  | 2,68    | kg    |
| 2017-03-16 | Torsdag | 2,97    | kg    |
| 2017-03-17 | Fredag  | 3,33    | kg    |
| 2017-03-18 | Lördag  | 1,41    | kg    |
| 2017-03-19 | Söndag  | 2,35    | kg    |

CO2 Profil

Hjälp ? Ny analys Utskrift... Stäng

# Analysbild

Matlida - Köpplaneringssystem - Matlida - Restverkländ - CO<sub>2</sub>

Om Matlida   Artiklar   Produktion   Handel   Lager   Ekonomi   Underhåll

### Matsedelsanalys (36)

Näring  
Pris  
Pris / Storlek  
Förekomst  
Förekomst detalj  
Koldioxid

Urval

Vecka: 11 2017 11 2017  
Period: 2017-03-13 15 2017-03-19 15

Leverantör: Måltider VGR

Matsedel:  
Byggmatsedel  
Dialystest Östra v 36-37  
Gem Meny DIALYS 2 ALT  
Alla ☒ Gemensam meny  
Ingen ☐ Gemensam Restaurangmeny

Servering:  
Frukost  
Alla ☒ Lunch  
Ingen ☐ Middag

Enligt procentuell fördelning

Alternativnamn: AM Husman  
AM Dagens  
Alla ☒ Husman  
Ingen ☐ Dagens  
Barnkost  
Potatis

Portionsstorlek: Normal

Beräkna

CO<sub>2</sub>-Ekv / Dag   CO<sub>2</sub>-Ekv / Artikel   Ingredienser som saknar koldioxid   Summering

| Uppglämn     | Komponent                                                                        | CO <sub>2</sub> -Ekv | Enhet |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------|
| Måltider VGR | Texas chili, ris, gräddfil, bl isbergssallad, frukt                              | 3,49                 | kg    |
| Måltider VGR | Kottbullar (not), gräddsås, potatis, lingon, persiljemorot, drottningkräm        | 1,93                 | kg    |
| Måltider VGR | Grekisk ugnsfärs (ej ströbr), paprikasås, ugnstek potatis, bl sallad, Äppelkräm  | 1,81                 | kg    |
| Måltider VGR | Pannbiff (ej ströbr), skysås med lök, potatis, vaxbönblandn, björnbärskrä        | 1,70                 | kg    |
| Måltider VGR | Lasagne (blandfärs), pizzasallad, frukt                                          | 1,67                 | kg    |
| Måltider VGR | Pastagrät m heta gröns, ruccolacreme, haricots verts, bl sallad, äppelkräm (LOV) | 1,04                 | kg    |
| Måltider VGR | Svamp o broccolipaj, kall chèvresås, morotssallad, persikor, gräde (LOV)         | 1,02                 | kg    |
| Måltider VGR | Gräddig potatistgnocchii m rotfrukter o svamp, broccoli, vitkålsallad, Frukt     | 0,81                 | kg    |
| Måltider VGR | Pastasås m bacon o grillgröns, pasta, morotssall (russin), persikor, gräde       | 0,80                 | kg    |
| Måltider VGR | Citronkyckling med oliver, potatis, ärter, frukt                                 | 0,71                 | kg    |
| Måltider VGR | Kikärtsgryta m aprikos, ris, ärter, bl isbergssallad, Frukt (LOV)                | 0,61                 | kg    |
| Måltider VGR | Gratäng med grönsaker och keso, potatis, råkost, brytbönor, frukt (LOV)          | 0,59                 | kg    |
| Måltider VGR | Lasagne m aubergine, squash o morot, cole slaw på rödkål, björnbärskrä           | 0,49                 | kg    |

CO<sub>2</sub> Profil

Hjälp ?   Ny analys   Utskrift...   Stäng

# Analysbild

Analysbild

Beräkna

CO2-Ekv / Dag   CO2-Ekv / Artikel   Ingredienser som saknar koldioxid   Summering

| Uppglämn     | Namn                             | Artikelnr |
|--------------|----------------------------------|-----------|
| Måltider VGR | Anchochili                       | 915       |
| < Neutral >  | Basilika torkad                  | 902       |
| < Neutral >  | Cayennepeppar malen              | 906       |
| Måltider VGR | Chipotlechili                    | 916       |
| < Neutral >  | Chokladpudding torrvara kallrörd | 2031      |
| < Neutral >  | Curry                            | 912       |
| < Neutral >  | Dragon torkad                    | 914       |
| < Neutral >  | Fiskbuljong torr                 | 8724      |
| < Neutral >  | Gurkmeja                         | 923       |
| < Neutral >  | Italiensk Salladskrydda          | 8751      |
| Måltider VGR | Kalkonbiff Smart                 | 1131      |
| < Neutral >  | Kanel hel                        | 927       |

CO2 Profil

Hjälp   Ny analys   Utskrift   Stäng

# Analysbild

Beräkna

| CO2-Ekv / Dag | CO2-Ekv / Artikel                                                                | Ingredienser som saknar koldioxid | Summering |       |  |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------|-------|--|
| Uppglämn      | Komponent                                                                        |                                   | CO2-Ekv   | Enhet |  |
| Måltider VGR  | Texas chili, ris, gräddfil, bl isbergssallad, frukt                              |                                   | 3,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Köttbullar (nöt), gräddsås, potatis, lingon, persiljemorot, drottningkräm        |                                   | 1,93      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Grekisk ugnsfärs (ej ströbr), paprikasås, ugnstekt potatis, bl sallad, Äppelkräm |                                   | 1,81      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Pannbiff (ej ströbr), skysås med lök, potatis, vaxbönblandn, björnbärskrä        |                                   | 1,70      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Lasagne (blandfärs), pizzasallad, frukt                                          |                                   | 1,67      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Pastasås m bacon o grillgröns, pasta, morotssall (russin), persikor, grädde      |                                   | 0,80      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Citronkyckling med oliver, potatis, ärter, frukt                                 |                                   | 0,71      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Dillfrikassé m kyckling, potatis, brytböner, Chokladpudding                      |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Italiensk kycklingsås, pasta, vitkål- och morotssallad, frukt                    |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Ärtsoppa med fläsk, focaccia, marg, pannkakor, sylt                              |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Fiskgryta med tomat och fänkål, ris, haricots verts, äppelkräm                   |                                   | 0,48      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Hemstekt sillflundra, mos, rårdöda lingon, morotssall (russin), persikor, grädde |                                   | 0,30      | kg    |  |

CO2 Profil

Hjälp ? Ny analys Utskrift... Stäng

Vecka 11

Beräkna

| CO2-Ekv / Dag | CO2-Ekv / Artikel                                                                | Ingredienser som saknar koldioxid | Summering |       |  |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------|-------|--|
| Uppglämn      | Komponent                                                                        |                                   | CO2-Ekv   | Enhet |  |
| Måltider VGR  | Texas chili, bulgur, gräddfil, bl isbergssallad, frukt                           |                                   | 3,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Grekisk ugnsfärs (ej ströbr), paprikasås, ugnstekt potatis, bl sallad, Äppelkräm |                                   | 1,81      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Pannbiff (ej ströbr), skysås med lök, potatis, vaxbönblandn, björnbärskrä        |                                   | 1,70      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Köttbullar bl färs, gräddsås, potatis, lingon, persiljemorot, drottningkräm      |                                   | 1,38      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Pastasås m bacon o grillgröns, pasta, morotssall (russin), persikor, grädde      |                                   | 0,80      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Citronkyckling med oliver, potatis, ärter, frukt                                 |                                   | 0,71      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Gyllene grönsakssoppa m bacon, focaccia, marg, Pannkakor, sylt                   |                                   | 0,56      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Lasagne m aubergine, squash o morot, cole slaw, björnbärskrä                     |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Dillfrikassé m kyckling, potatis, brytböner, Chokladpudding                      |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Italiensk kycklingsås, pasta, vitkål- och morotssallad, frukt                    |                                   | 0,49      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Fiskgryta med tomat och fänkål, ris, haricots verts, äppelkräm                   |                                   | 0,48      | kg    |  |
| Måltider VGR  | Hemstekt sillflundra, mos, rårdöda lingon, morotssall (russin), persikor, grädde |                                   | 0,30      | kg    |  |

CO2 Profil

Hjälp ? Ny analys Utskrift... Stäng

Vecka 17

# Analysbild

| CO2-Ekv / Dag |         | CO2-Ekv / Artikel |       | Ingredienser som sak |  |
|---------------|---------|-------------------|-------|----------------------|--|
| Servdatum     | Dag     | CO2-Ekv           | Enhet |                      |  |
| 2017-03-13    | Måndag  | 4,21              | kg    |                      |  |
| 2017-03-14    | Tisdag  | 1,10              | kg    |                      |  |
| 2017-03-15    | Onsdag  | 2,19              | kg    |                      |  |
| 2017-03-16    | Torsdag | 2,16              | kg    |                      |  |
| 2017-03-17    | Fredag  | 2,29              | kg    |                      |  |
| 2017-03-18    | Lördag  | 0,49              | kg    |                      |  |
| 2017-03-19    | Söndag  | 1,93              | kg    |                      |  |

- Vecka 11

| CO2-Ekv / Dag |         | CO2-Ekv / Artikel |       | Ingredienser som sak |  |
|---------------|---------|-------------------|-------|----------------------|--|
| Servdatum     | Dag     | CO2-Ekv           | Enhet |                      |  |
| 2017-04-24    | Måndag  | 4,21              | kg    |                      |  |
| 2017-04-25    | Tisdag  | 1,10              | kg    |                      |  |
| 2017-04-26    | Onsdag  | 2,19              | kg    |                      |  |
| 2017-04-27    | Torsdag | 1,05              | kg    |                      |  |
| 2017-04-28    | Fredag  | 2,29              | kg    |                      |  |
| 2017-04-29    | Lördag  | 0,49              | kg    |                      |  |
| 2017-04-30    | Söndag  | 1,38              | kg    |                      |  |

- Vecka 17

# Analysbild

## Vecka 11

**Köttbullar (nöt), gräddsås, potatis, lingon, pe**

**Koldioxidvärden**

| Uppgålmn     | Komponent                    | Eko | CO2-Ekv | Enhet |
|--------------|------------------------------|-----|---------|-------|
| < Neutral >  | Köttbullar nötfärs           |     | 1,70    | kg    |
| < Neutral >  | Vispgrädde 40%               |     | 0,08    | kg    |
| < Neutral >  | Blåbär osock frysta          |     | 0,06    | kg    |
| Måltider VGR | Potatis                      |     | 0,02    | kg    |
| < Neutral >  | Köttbuljong torr             |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Hallonsaft konc              |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Lingon osock frys            |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Strösocker                   |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Hallon osock fryst           |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Morot skalad                 |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Margarin mjölkfritt flytande |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Salt m jod                   |     | 0,00    | kg    |
| Måltider VGR | Redning mat GF               | *   | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Soyakulör                    |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Persilja fryst               |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Vitpeppar malen              |     |         | kg    |
| Måltider VGR | Redning dessert GF           |     |         | kg    |

CO2 Profil  Summa:  kg / Port.

## Vecka 17

**Köttbullar bl färs, gräddsås, potatis, lingon, p**

**Koldioxidvärden**

| Uppgålmn     | Komponent                    | Eko | CO2-Ekv | Enhet |
|--------------|------------------------------|-----|---------|-------|
| < Neutral >  | Köttbullar blandfärs         |     | 1,15    | kg    |
| < Neutral >  | Vispgrädde 40%               |     | 0,08    | kg    |
| < Neutral >  | Blåbär osock frysta          |     | 0,06    | kg    |
| Måltider VGR | Potatis                      |     | 0,02    | kg    |
| < Neutral >  | Köttbuljong torr             |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Hallonsaft konc              |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Lingon osock frys            |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Strösocker                   |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Hallon osock fryst           |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Morot skalad                 |     | 0,01    | kg    |
| < Neutral >  | Margarin mjölkfritt flytande |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Salt m jod                   |     | 0,00    | kg    |
| Måltider VGR | Redning mat GF               | *   | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Soyakulör                    |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Persilja fryst               |     | 0,00    | kg    |
| < Neutral >  | Vitpeppar malen              |     |         | kg    |
| Måltider VGR | Redning dessert GF           |     |         | kg    |

CO2 Profil  Summa:  kg / Port.

# Nuläget

- Uppstart och utvecklingsfas
- Intern målbild ska tas fram
- Översyn av menyn
- Ordning av ingredienser
- Information
- Marknadsföring





## DISKUSSION



### Kommunikation:



Hur förklarar man CO<sub>2</sub> och klimatpåverkan pedagogiskt för patienten/matgästen och för kökets personal?  
Hur förklarar man skillnaden mellan CO<sub>2</sub> vs Ekologiskt?



Hur kan man öka intresset för klimatsmart mat?



Hur informerar man besökare i restauranger och personal och var kan man hitta bra informationsmaterial?



### Utmaning äldre och sjuka:



Hur kan vi minska på de mer traditionella proteinkällorna som kött och fisk och ersätta dem med vegetabilier när patienterna är äldre, sjuka och har dålig aptit?



### Definition och uppföljning:



Hur definierar man en klimatsmart måltid? Vad eftersträvar vi?



Hur sätter man upp mål i sin verksamhet i att minska klimatpåverkan per måltid och hur följer man upp det?

